

Löneberäkning – Har du fått rätt lön?

Vi kan med enkelhet konstatera att de flesta inte vet hur man beräknar sin lön i enlighet med tjänstelistorna. Nu skall jag dock ge er en snabbkurs i detta utifrån den viktigaste informationen ur tjänsterna! För heltidare handlar det enbart om OB-tillägg eftersom de har månadslön.

För att vi skall komma igång måste vi ställa upp några villkor, då lönen kan variera beroende på vilken dag det handlar om, samt vilka två dagar som omger dagen. OB-tilläggen som jag redogör för under dessa villkor stämmer således inte i samtliga fall. En fullständig redogörelse för OB-tilläggen finner du i slutet av denna artikel – ett utdrag ur kollektivavtalet.

Villkor

Vi utgår från att vi arbetar en helgfri måndag, och att denna måndag föregås av en söndag utan storhelgstillägg, samt att måndagen efterföljs av en helgfri tisdag. Enkelt uttryckt: En ”normal” måndag.

Tjänst 5862 City

Plats	Pt	Frkl-Tkl	Pt	Pass
MRT S	5	1900-2055	2	01:55
MRT N		2130-2456		03:26

Tjänsttid: 5.28
Omloppstid: 6.01

Vi börjar med att granska arbetstiden/tjänsttiden. I den andra raden under kolumnen ”Pt” (påtid) finner du att det står ”5”. Detta är en ersättning i enlighet med beskrivningen som följer i slutet av artikeln. Ersättningen gör att du får betalt fem minuter före din arbetstid börjar då påtiden ligger till vänster om ”Frkl-Tkl” (Från klockan – Till klockan). Alltså 18:55. Efter kolumnen ”Frkl-Tkl” kommer ytterligare en kolumn med påtid. Här står det 2. Här får du således betalt till 20:57 då påtiden ligger till höger om ”Frkl-Tkl”. Till sist kommer kolumnen för den totala passtiden (Pass) som inbegriper klockslagen i ”Frkl-Tkl” samt eventuella arbetspauser – betalda raster. Den ena passtiden får du i detta fall genom att beräkna skillnaden mellan klockslagen i kolumnen ”Frkl-Tkl”. Alltså 20:55-19:00=1:55. Observera att påtiden inte är inräknad i passtiden.

Tjänsttid är summan av tjänstens samtliga passtider samt tjänstens samtliga påtider. Alltså din betalda arbetstid. Vi kontrollerar att detta stämmer. Vi summerar således de två påtider och de två passtider som finns i tjänsten och får ett överensstämmande svar: 0:05+0:02+1:55+3:26=5:28.

Omloppstiden anger spännvidden mellan det att din betalda arbetstid börjar och det att din betalda arbetstid slutar. Alltså 24:56-18:55=6.01.

Nu kommer vi till det knepiga – OB-tilläggen. Enkelt OB erhåller du på vardagar mellan 19:00-22:00 á 14,05kr/h. Här får du således OB-Enkel mellan 19:00-20:57 samt mellan 21:30-22:00 vilket blir totalt 1:57+0:30=2:27. Observera att du får OB även för påtider så länge de finns utplacerade på tider då man har OB. Här får du alltså OB-enkel även mellan 20:55-20:57.

Kvalificerat OB erhåller du mellan 22:00-06:00 och ersätts med 31,40kr/h. Här får du alltså kvalificerat OB mellan 22:00-24:56 vilket blir totalt 2:56.

Nu skall vi börja beräkna värdet av tjänsten. Här utgår jag från högsta timlönen för spärrexpeditörer som är 109,10kr. Semesterlön utgår med 12% av timlönen och betalas ut i februari månad året efter intjänandeåret. För att kunna beräkna detta korrekt måste du omvandla minuterna så att de anpassas efter enheten timmar. Som du ser har jag i nedanstående beräkning för antal timmar skrivit 28/60+5. Det innebär 5 och 28/60 timmar vilket blir nästan 5,47 timmar.

Timlön: $(28/60+5)*109,10=596,41$
Semesterlön: $0,12*596,41=71,57$
OB-Enkel: $(27/60+2)*14,05=34,42$
OB-Kvalificerat: $(56/60+2)*31,40=92,11$
Totalt: $596,41+71,57+34,42+92,11=794,51$ kr

Tjänst 5523 City

Plats	Pt	Frkl-Tkl	Pt	Pass
SEP S		0505-0835		
ODP S		0850-1000	2	04:55
HÖT X		1100-1210		
SEP N		1225-1345	7	02:45

Tjänsttid: 7.49
Omloppstid: 8.47

Denna tjänst skiljer sig genom att kolumnen för passtiden inte är ifylld på alla rader. Detta beror på att du har betalda arbetspauser mellan 08:35-08:50 samt 12:10-12:25. Däremot har du en obetald rast direkt efter 10:02 fram till 11:00. Med andra ord: Så fort du har något ifyllt i kolumnen för passtid, så har du antingen en obetald rast fram till klockslaget på efterföljande rad i kolumn ”Frkl-Tkl”, eller så har du arbetat klart för dagen då det inte finns någon rad under passtiden.

Nu till en snabbare löneberäkning:
Du har betalt mellan 05:05-10:02 samt 11:00-13:52. Detta blir som tjänsttiden avslöjar: 7:49. Du har kvalificerat OB som slutar 07:00 på måndagar. Alltså 1:55.

Timlön: $(49/60+7)*109,10=852,80$
 Semesterlön: $0,12*852,80=102,34$
 OB-Kvalificerat: $(55/60+1)*31,40=60,18$
 Totalt: $852,80+102,34+60,18=1015,32kr$

Fakta om påtid

I tjänsterna för spärrexpeditörer skall det:

- finnas 5 minuter påtid för att läsa företagets meddelanden och biljettinköp varje dag
- finnas 2 minuter påtid vid avlösningar
- vid förflyttning från en station till en annan finnas 7 minuter påtid. I de fall förflyttningstiden överstiger 5 minuter enligt tidtabell skall påtid utgå med 7 minuter + förflyttningstiden enligt tidtabellen. Gäller även vid tillsättning.

Utdrag ur kollektivavtalet

§10 ERSÄTTNING FÖR OB, JOUR OCH BEREDSKAP

Obeqvämtdstillägg utgår inte vid grundutbildning.

Obeqvämtdstillägg utgår för timme enligt följande.

Enkel 14:05
 Kvalificerat 31:40

Enkel obekväm tid är tid mellan kl 19.00 och 22.00, i den mån det inte är fråga om tid som sägs nedan.

Kvalificerad obekväm tid är

- a) tid från kl 19.00 på fredag till kl 07.00 på måndag,
- b) tid från kl 19.00 på dag före trettondagen, första maj eller Kristi himmelfärds dag till kl 07.00 på närmast följande vardag,
- c) tid från kl 19.00 dag före långfredagen till kl 07.00 på dagen efter annandag påsk,
- d) tid från kl 19.00 på dag före pingstafton, midsommarafton, julafton eller nyårsafton till kl 07.00 på vardag närmast efter helgdagsaftonen,
- e) all tid på vardag som både föregås och efterföljs av sön- eller helgdag samt
- f) tid i övrigt mellan kl 22.00 och 06.00.

När det är fråga om tid som anges i andra stycket c) eller d) ska i stället för angivet belopp för kvalificerad obekväm tid gälla följande för respektive avtalsår. 2003-04-01 70:45

Semestertillägg är inkluderat i beloppen.

Tim Söderström

Löneprogram i Excel

Har du länge önskat att du lättare skulle kunna kontrollera att ditt lönebesked stämmer?

Fram till april 1994 fick du hem en så kallad avräkningsspecifikation i samband med lönekuvertet. Den innehöll underlag, dag för dag, vad du hade fått ersättning för i enlighet med din arbetstid och dina arbetsdagar. Då var det väldigt enkelt att bevaka att man hade fått rätt antal minuter av respektive OB-tillägg samt att andra tillägg hade kommit med. Sedan skulle det sparas pengar i organisationen och man fick besked om att avräkningsspecifikationerna istället fick hämtas på SX för dem som önskade. Efter så många år är det numera väldigt få som känner till att man fortfarande har möjlighet att hämta underlaget på SX.

Nu har jag dock lyckats ordna ett kraftfullt löneprogram i Excel som jag hoppas du kan ha samma glädje av som jag. Detta utgör dock inget "bevis" mot din arbetsgivare i en lönetvist. Då skall du istället argumentera med hjälp av en avräkningsspecifikation, samt dina egna anteckningar, om du inte kan lösa tvisten på annat sätt med SX. Hjälper inte det – kontakta facket!

Vad kan löneprogrammet?

- Den beräknar din årsinkomst.
- Den beräknar din semesterlön som du får påföljande år.
- Den avrundar timlönen och alla OB-tillägg till närmsta halvtimme uppåt i slutet av månaden i enlighet med vårt avtal. Däremot har jag inte utvecklat att övertiden avrundas till närmsta halvtimme uppåt dag för dag.

Bild 1 visar hur utformningen ser ut för respektive månad.

Connex	Per timme	Tim	Summa
Timlön	109,10 kr	5,5 h	600,05 kr
OB-Enkel Mån-tors (vardag) 19.00-22.00	14,05 kr	2,5 h	35,13 kr
OB-Kvalificerad	31,40 kr	3,0 h	94,20 kr
OB-Storhelg	70,45 kr	0,0 h	- kr
Övertid enkel Mån-fre 06.00-20.00	191,49 kr	0,0 h	- kr
Övertid kval Övrig tid inklusive fridag	250,00 kr	0,0 h	- kr
Omlopp vardagar 10-12h	77,25 kr	0,0 enh	- kr
Omlopp mer än 12h, eller helg mer än 10h	103,00 kr	0,0 enh	- kr
Övriga tillägg	- kr	0,0 enh	- kr
Övriga tillägg	- kr	0,0 enh	- kr
Övriga tillägg	- kr	0,0 enh	- kr
Övriga tillägg	- kr	0,0 enh	- kr
Bruttolön			729,38 kr
Skattesats <input type="text" value="30%"/>			218,81 kr
Nettolön			510,56 kr

Dag	Mertid		Kval OB		Enkel OB		Storhelg OB		Övertid enkel		Övertid kval	
	Tim	Min	Tim	Min	Tim	Min	Tim	Min	Tim	Min	Tim	Min
1	5	28	2	56	2	27						
2												
3												

Bild 2 visar hur utformningen ser ut för sammanställningen över lönprogrammets månader för att ge dig information om din årsinkomst.

Beräknad årsinkomst exkl semesterersättning & andra tillägg		
Connex		729,38 kr
Semesterlön Connex	12%	72,01 kr
Summa inkl semesterlön		
		801,39 kr

OBS! Betalas ut i februarilönen året efter intjänandeåret

Vad krävs det av dig som användare?

Förutom att du vet hur du skall mata in uppgifter i Excel, så krävs det att du vet vad du får betalt för, och att du fyller i dessa uppgifter som du vill få beräknade på rätt plats – rätt cell.

Hur ofta blir det fel på lönen?

Oftast blir det missar när du arbetar utöver din ordinarie tid. Ibland även när du byter arbetsdagar. Om du således rullar på ett fridagschema utan förändringar blir det sällan fel på den delen som avser arbetstiderna. Men var vaksam på din lön ändå! Det kan t ex hända att du får dubbla avdrag för rikskuponger.

Tips till dig med fel på lönen

Det är inte lönt att bli aggressivt inställd mot SX om du upptäcker att du gång på gång får fel på

lönen. Även om du för det mesta tar betalt i enlighet med taxehanbokens föreskrifter så missgynnar även du ibland av misstag vissa trafikanter med t ex för lite tid på stämpel-avtrycket. Båda parter har alltså bristande verktyg för att alltid kunna fullgöra sina arbetsuppgifter på ett korrekt sätt.

Var kan jag hitta programmet?

Programmet kan du hämta från min klubbwebbsida:

www.klubb20.se/medlem-tim-soderstrom.html

Instruktioner finns i en av flikarna till programmet.

Tim Söderström